

יו על שולחנות
גל מזה שקראו
דקו בקפדנות
לעמודי העתון.
השבוע בשני
משפט המזוזי
ההאשמות נגד
יה בית-משפט
קבוץ השומר-
שפט לא היתה
אה הביקורתית.

תכנונו למשפט כומבי מושך נכדי לבור את השאלה:

עולם הזה?

(בולק) פגי, להוכיח למבוגרים שבמקום אחר במשק מתקיימת שיחת הקיבוץ בה דרושה נוכחותם יותר.

★ ★ ★

מומחה לציונות

למרות המהפכה וההתרגשות הכללית שמצאו פורקן מדי פעם בסערות צחוק לתשובות שונות של העדים, היה המשפט מתחילתו עד סופו רציני ומחושב. ניכר היה כי כמעט כל היושבים באולם מתמצאים בשפע הבעיות שהועלו בעת המשפט — בעיות המהפכה כיום את בעיותיה של המדינה ושספק אם אפילו אנשים מבוגרים דנים עליהן בכובד ראש ובגישה כה רצינית כשם שעשו זאת נערי גן שמואל.

למעשה נסכו הדיונים והחקירות בכל ארבעת ימי המשפט ובארבעת ישיבות בית-הדין שלאחר המשפט, סביב שלוש נקודות עיקריות של כתב האישום. ההאשמה הכללית הראשונה בה האשימה הקטיגוריה את העולם הזה היתה כי העתון מתעלם מיעודיה הלאומיים המיוחדים של מדינת ישראל, שולל את קיבוץ הגלויות ומתנגד לקשר הדוק בין המדינה לתנועה הציונית עם כל הכרוך בקשר זה, כולל מוסדות כפולים ומגביות שונות.

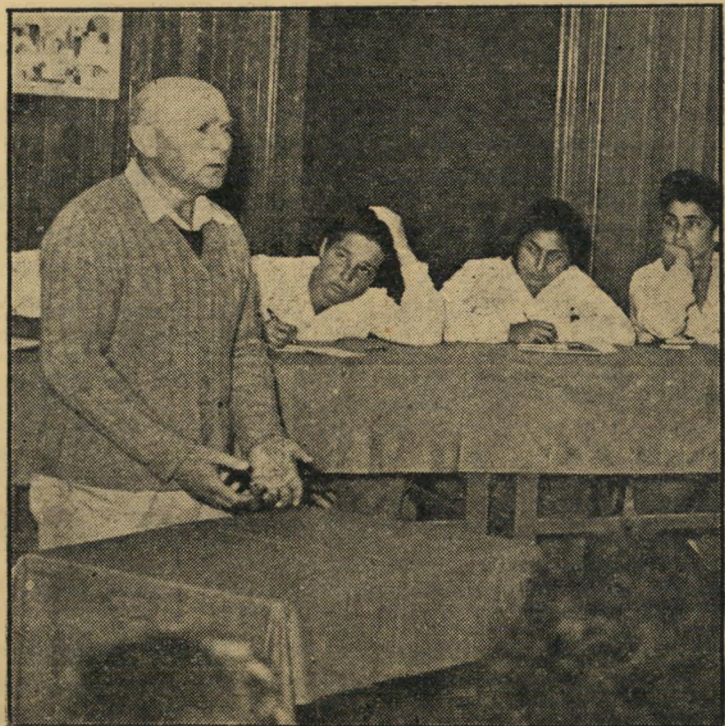
כדי שיוברר לנוכחים על מה נסב הויכוח הובא לבית המשפט הלל גרביה, חבר הקיבוץ ויושבי-ראש המועצה האיזורית מנשה, על מנת שיגדיר ויטביר את מהות הציונות והחלוציות. על סמך הגדרתו ועלידי קריאת ציטטות מתוך מאמרים בהעולם הזה שעמדו בניגוד להגדרות העד, ניסתה הקטיגוריה להוכיח את אשמת העתון בנקודה זו.

הסניגוריה מצדה הקריאה פסקות בכוון הפוך, טענה: "העולם הזה אינו שולל את רעיון הציונות ואת חזון קבוץ הגלויות. הוא מתנגד לדרכים בהן הם מבוצעים. מלבד זאת יוצא העולם הזה מתוך נקודת השקפה כי לא יתכן להגשים את קיבוץ הגלויות אם לא יושג תחילה השלום עם המדינות השכנות. בית הדין קיבל בנקודה זאת את האשמה שהעולם הזה אמנם שולל את מוסדות הביצוע של התנועה הציונית וקורא לניתוק המדינה מהתנועה. אולם הוא לא קיבל את הסעיף הטוען שהעולם הזה שולל את קיבוץ הגלויות בארץ. כמו כן מצא בית-המשפט שמאחר שהחלוציות מתבטאת בעיקר בהקמת יישובי קבע להפרחת השממות, אין העולם הזה קורא באופן עקבי ורצוף לחלוציות זו.

★ ★ ★

מציאות קפיטליסטית

התואר שקיבל אפרים ריינר בעלותו על דוכן העדים היה תאר מורד. חבר המשק, לשעבר איש ההנהגה של השומר-הצעיר, נקרא להעיד כמומחה

יגוריה נראית מחיצת,
תענינות הקהל, הידוע
זיתה מלאה ומאופקת.

החפשים הלוחמים על

רגליים חשופות

השיא במשפט כולו.
הכללי, שאחו בחניכי
במשך שבועות רבים.
דים והקטיגורים בכרכי
יות שלימות. המתיחות
בחדר האוכל המהודר

ג ויפהפיות בתלבושות
לחניכים שהצטופפו
תו. היה ברור לכל כי
ברור של הקטיגוריה
לא היססה הסניגוריה

ודעות שפשטה ועברה
האוכל של הקיבוץ.
פט — נתלשה בבזז.
מבוגרים וצעירים בצד
לעדים. הגיעו הדברים
מרכז המוסד בנימין

המומחה הלל גרביה, יושבי-ראש המועצה האיזורית מנשה וחבר הקיבוץ, שימש בתור מומחה בית-המשפט לבעיות ציוניות וחלוציות. בתמונה הוא נראה מסביר את דבריו, כשחלק מהמושבעים מאזין בקשב.

עד התביעה עמיר, חניך המוסד החינוכי בקיבוץ ג'רשמואל, הובא כעד התביעה בתור קורא קבוע של העולם הזה. כשנשאל מדוע הוא קורא את העתון, השיב: "מפני שהוא מעניין". על ה"שאלה אם העתון מגרה את יצרו, השיב ללא שהיות: "לא! מה פתאום?"

למלחמת מעמדות בישראל. למרות שבאופן רשמי היה אפרים עד בית-המשפט, הרי הוא שימש יותר בידי הקטיגוריה מכשיר להוכיח את אשמתו השניה של העולם הזה: אי הכנת המציאות בארץ והכשרת הקרקע לפשיוס.

טענת הקטיגוריה: "הבעיות העיקריות של המדינה כיום הן: הבעיה הכלכלית ומלחמת המעמדות, בעית קליטת העליה, ורק לבסוף הבעיה הערבית. מאחר שהעולם הזה רואה בבעיה הערבית את עיקר בעיות המדינה ובגילויי השחיתות במדינה חלק ארי מבעיות אלה, הרי שהעולם הזה אינו מכיר את המציאות בארץ."

מצד שני, טענה הקטיגוריה, הרי העולם הזה מגלה עמדה של שלילה כיללת של המפלגות כארגונים מזיקים, מבלי להתחשב לאידיאולוגיה שלהן. מאחר שהמציאות בארץ היא קפיטליסטית ובמשטר קפיטליסטי קיימת מלחמת מעמדות המוצאת את ביטויה במלחמת המפלגות. הרי מי שתימך בחיסול המפלגות מכשיר את הדרך לפשיוס.

למרות שהסניגוריה ניסתה להוכיח כי העולם הזה אינו שולל את המפלגות כארגונים אידיאולוגיים אלא רק כמכשירים כלכליים, קיבל בית-המשפט את כתב האישום, וזכה את העתון רק מסעיף האשמה שהאשים את העתון בהעלאת חירות "מפלגת הפשיוס בישראל" ומתן פרסום נרחב לדעות מנהיגיה ופיתוח פילוחן חללי האצ"ל.

★ ★ ★

קומזיץ לסיכום

ח יזקקי הדעות המרים ביותר, ההתנגשויות החריפות והעדויות המענינות היו דווקא בנקודה השלישית של כתב האישום, לפיה יורד העולם הזה לטעם ההמונים ונוקט בגישה סנסציונית לגילויי שחיתות במוסדות שונים.

טענה הסניגוריה: "העולם הזה אינו בטאון מפ"ם, הוא גם אינו מרכסיסט. העולם הזה הוא עתון מתפתח המחפש דרך, אם עתון מעוניין בשכנוע קהל הקוראים שלו לדרך מחשבה מסוימת, עליו להגיע תחילה אל קהל הקוראים ולהתבסס בו. לשם כך עליו לתת מעל דפי השבועון את החומר המבוקש על-ידי הקרא הממוצע. והקורא הממוצע אינו לעת עתה חניך השומר הצעיר. יש רק להצטרף שול המשמר אינו נוקט בשיטת הכתיבה המושכת את תשומת לב הקהל ומעוררת אותו לחשוב."

גם בנקודה זאת קיבל בית-המשפט את פרטי האשום המאשימים את העתון בירידה לטעם ההמון. לעומת זאת מצא שגילויי השחיתות של העולם הזה אינם נעשים לשם סנסציה בלבד.

בוה הסתיים תפקידו של בית-המשפט. לדעת מחנכי המוסד השיג המשפט את מטרותו החינוכית בזה שהבהיר לחניכים כי ישנה עוד שורה של בעיות אשר יש ללמוד אותן ולחקור אותן. התברר להם שיש אספקטים שונים לבעיות שונות, ולא רק גישה אחת ופתרון אחד לאותה בעיה. משום כך לימד המשפט את חניכי המוסד החינוכי מה פירוש קריאה ביקורתית.

המבצע האחרון של פרקליטי המשפט משני עברי המתסר נערך כמה ימים לאחר תום המשפט. היה זה קומזיץ משותף לסניגוריה ולקטיגוריה, שנועד למנוע כל רושם כאילו נוצרו ביניהם יחסי איבה תוך מהלך המשפט.